



# 2021

1. ÇEYREK RAPORU



TÜRKİYE'NİN

**TASARRUF EĞİLİMLERİ**

ARAŞTIRMASI

ING 

## Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması

ING Türkiye



### 1. GİRİŞ/3

1.2 Türkiye'de Bireysel Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nı Niçin Yapıyoruz/3

### 2. ELDEKİ VERİLER NE SÖYLÜYOR/4

2.1. Tasarruf Sahipliği/Nedenleri/4

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi/14

2.3. 2019 3. Çeyrek Sonuçları/17

### 3. METODOLOJİ/17

3.1. Amaç ve Yöntem/17

3.2. Demografik Bilgiler/18

3.3. Tasarrufun Tanımı/20

### 4. İLETİŞİM BİLGİLERİ/23

# TÜRKİYE' DE BİREYSEL TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI'NI NİÇİN YAPIYORUZ?

Ülkemizde, tasarruf oranı bakımından dünyada alt sıralarda yer alıyor. Öte yandan yüksek oranlı sürdürülebilir büyüme için iç tasarruf oranlarının artması gerektiği biliniyor. Tasarruf artışını teşvik etmek için çeşitli ekonomik tedbirler tartışılıyor, bazı uygulamalar devreye sokulmaya çalışılıyor.

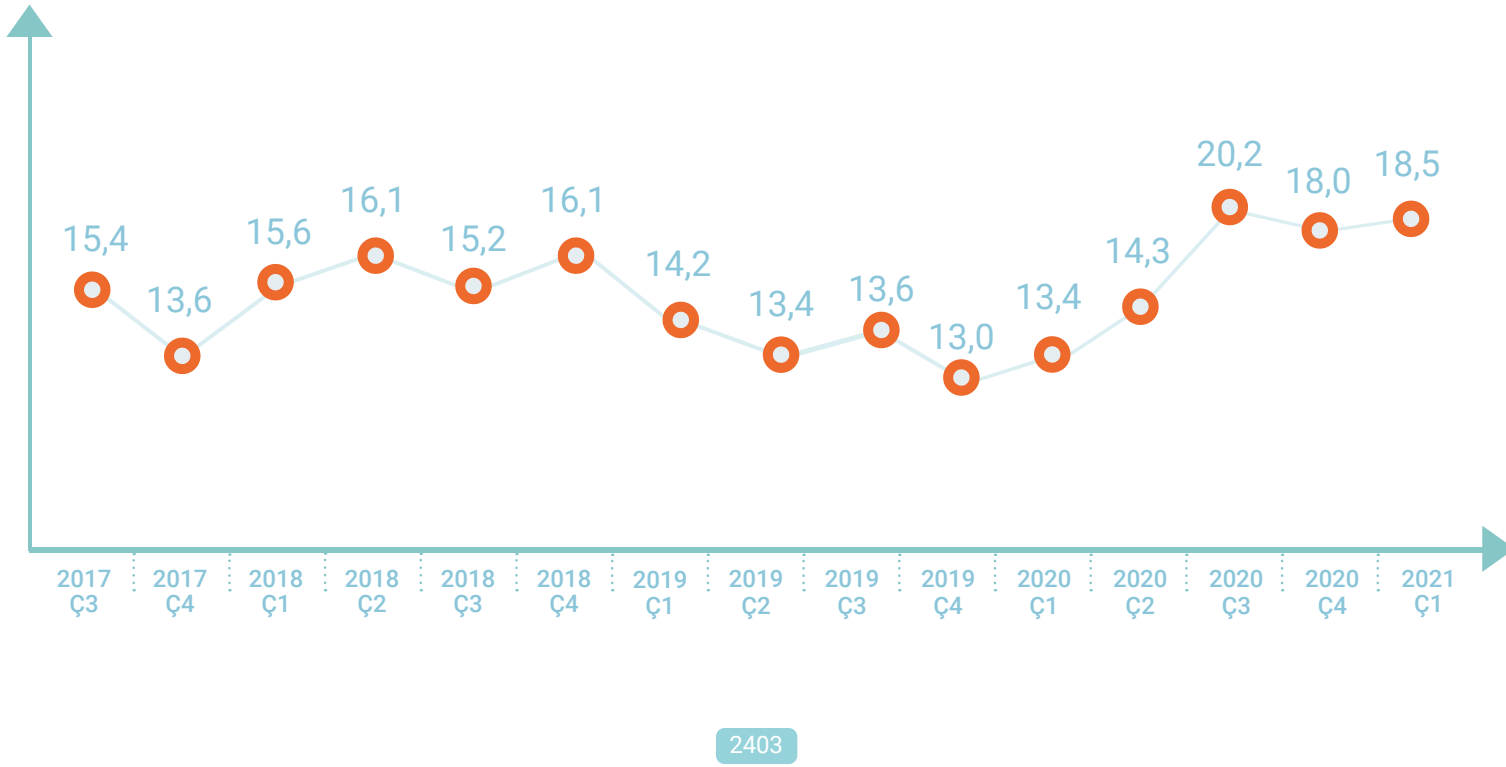
Bu süreçte tasarruflarla ilgili veri ihtiyacı da artıyor. TÜİK'in özellikle son yıllarda ekonomik konularla ilgili istatistik üretiminde ciddi gelişmeler sağladığı açık. Bununla birlikte tasarruf eğilimleri ve tasarruf düzeyi hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunu söylemek zor.

T.C. Merkez Bankası ve BDDK tarafından yayınlanan bankacılık sistemi içindeki tasarruflara ilişkin veriler önemli bir boşluğu doldurmakla birlikte, ülkemizdeki 'ortalama birey'in geliri ve tasarrufları arasındaki ilişkiyi bir trend olarak izlemek, bu konudaki araştırmacılara ve politika yapıcılara katkı sağlayacaktır.

İşte bu araştırmayla, ülkemizdeki 'ortalama birey'in tasarruf yapıp yapmadığı, tasarruf yapma veya yapmama nedenleri, en çok kullanılan tasarruf araçları, bireysel gelirler, aylık tasarruf oranı ve nakte dönüştürülebilir tasarruf miktarı 3'er aylık bazlarda düzenli olarak incelenmektedir. Amaç, ülkemizde tasarruflarla ilgili bilgi ihtiyacına katkı sunmaktır.

## 2.1. Tasarruf Sahipliği Oranı

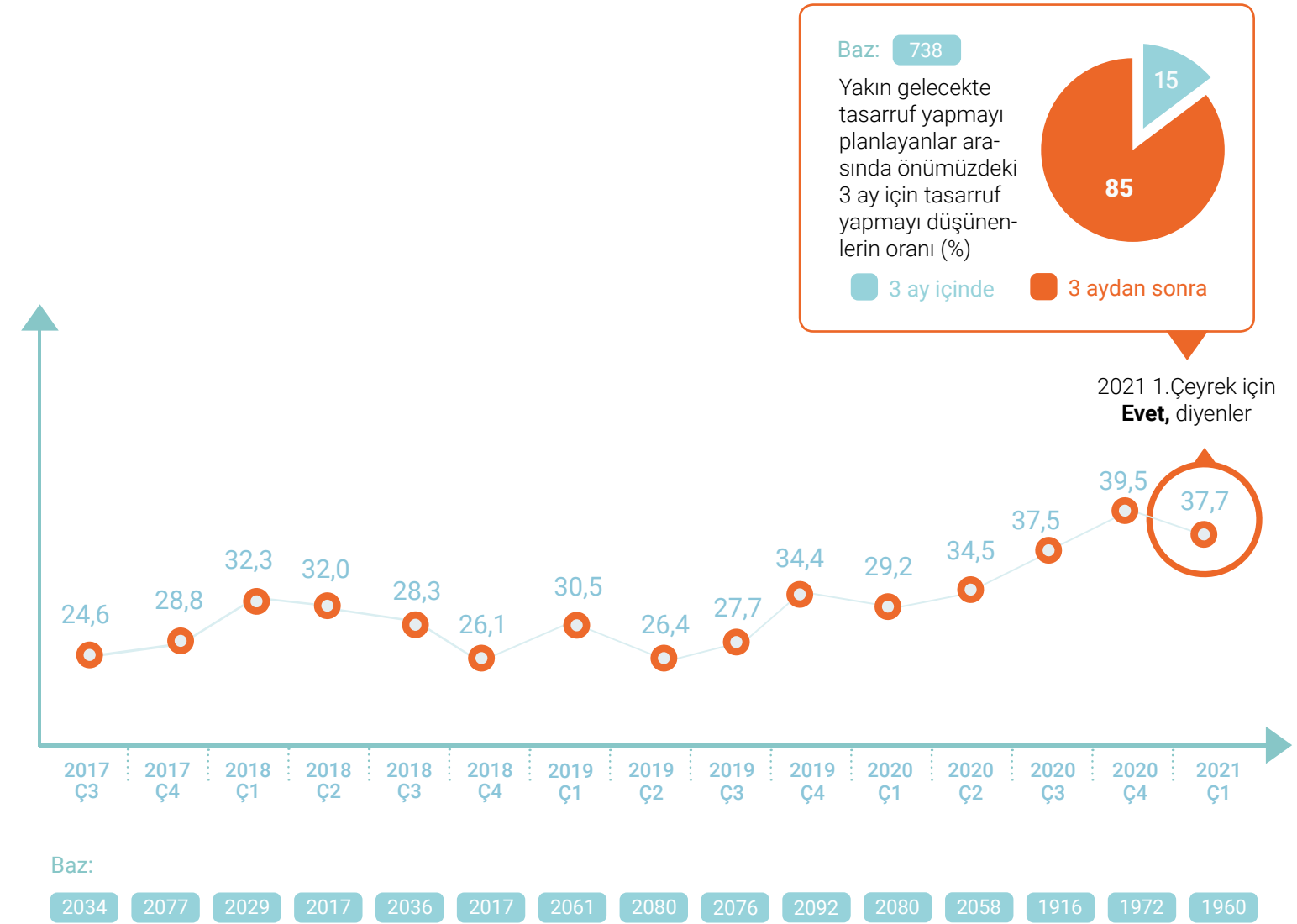
### Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)



- 2021 ilk çeyreği itibarıyla tasarruf sahipliği oranı 2020 son çeyreği ile paralel olup %18,5'tir.

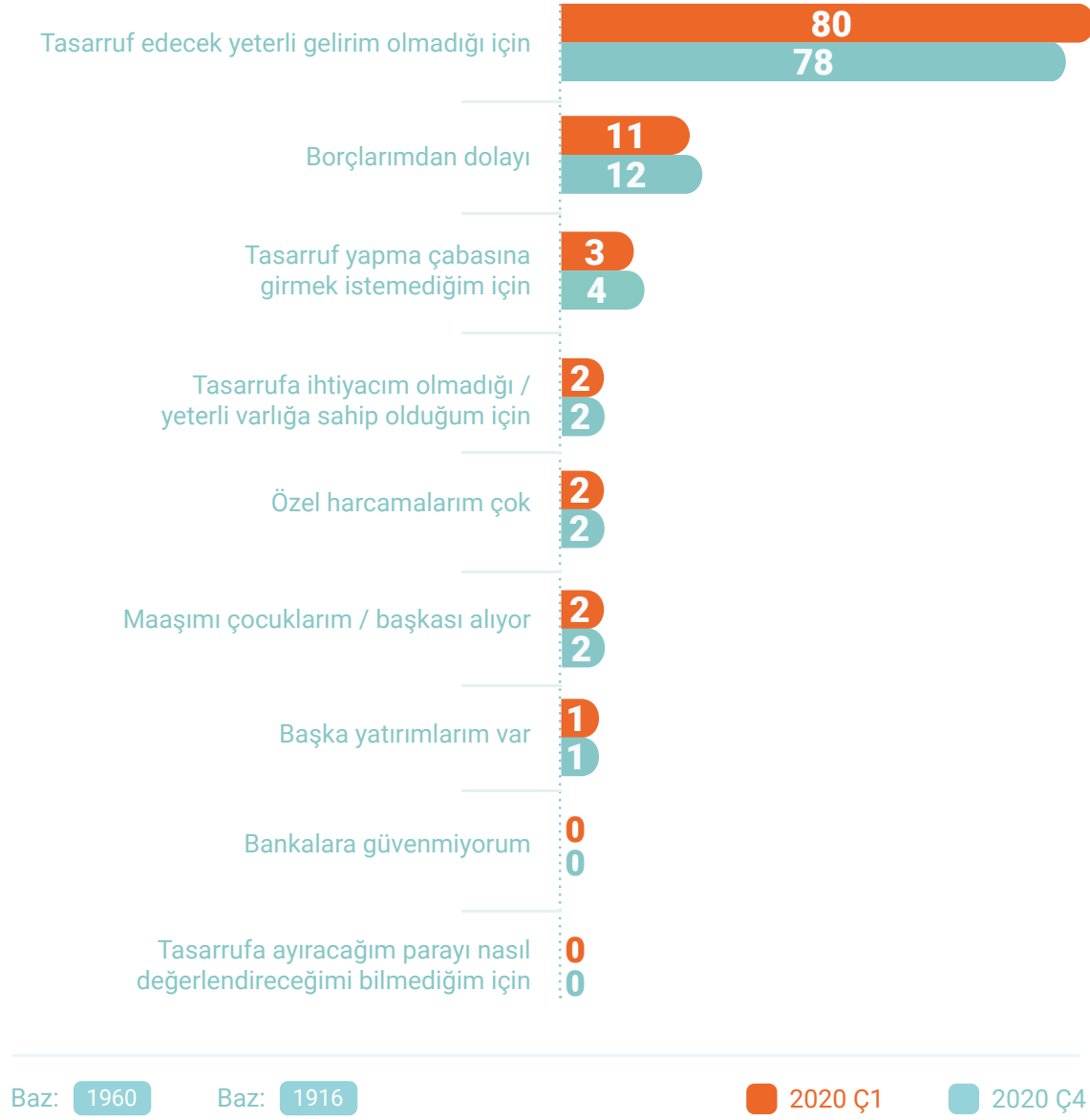
### YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR

### Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)



- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı 2020 4. çeyreğe göre 2 puan gerileyerek %37,7 oranında gerçekleşmiştir.
- Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların arasında önümüzdeki «3 ay içerisinde» tasarruf edeceğini belirtenlerin oranı, 2020 4. çeyrek ile aynı seviyede (%15).

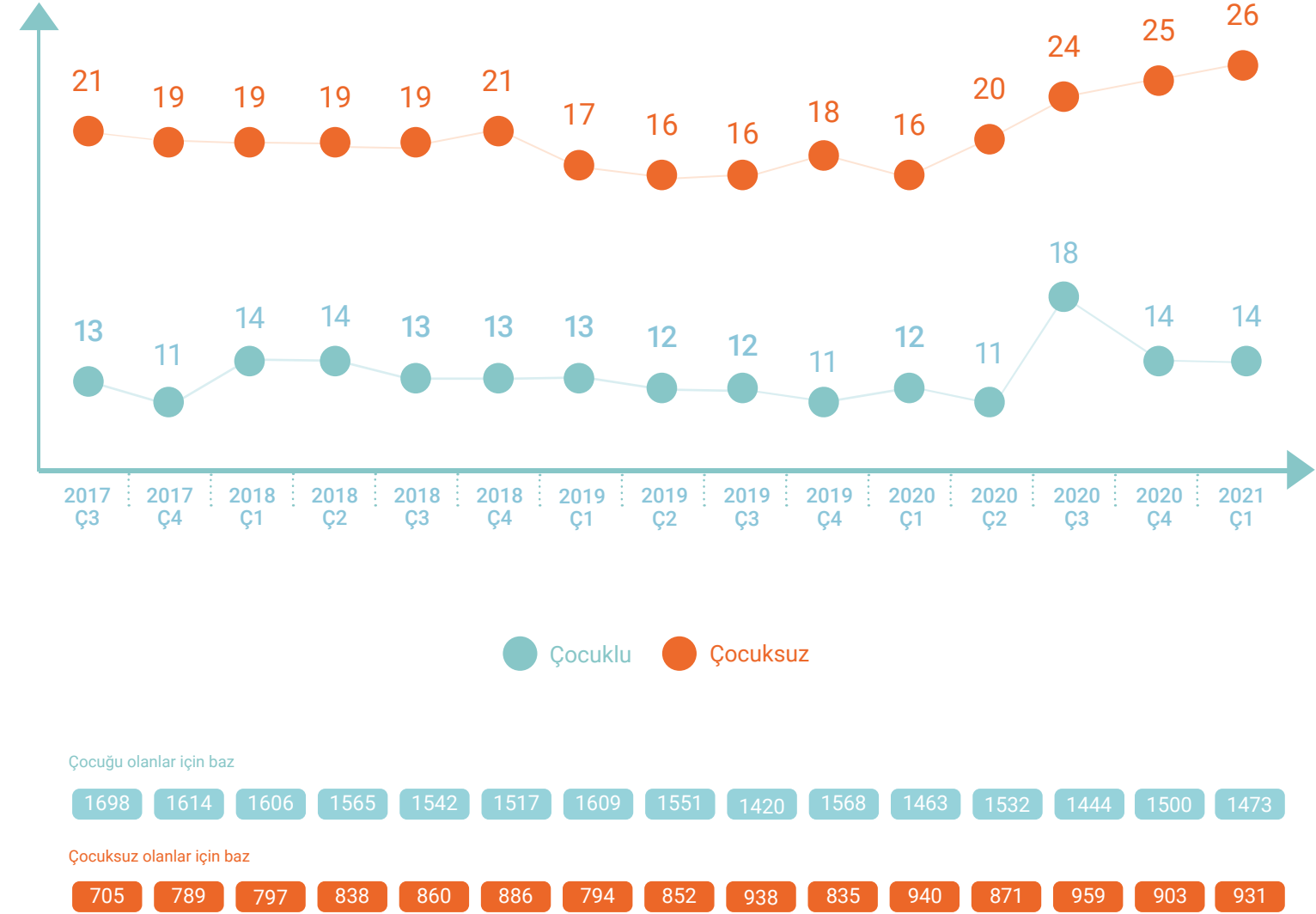
## TASARRUFU OLMAYANLARIN TASARRUF EDEMEME GEREKÇELERİ



- Tasarrufu olmayanların, tasarruf edememe gerekçeleri arasında "tasarruf edecek yeterli gelirin olmaması" (%80) ve «borçlar» (%11) en önemli iki gerekçe olarak belirtilmiştir.

## ÇOCUKLU VE ÇOCUKSUZ BİREYLERDEKİ TASARRUF SAHİPLİĞİ

### Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

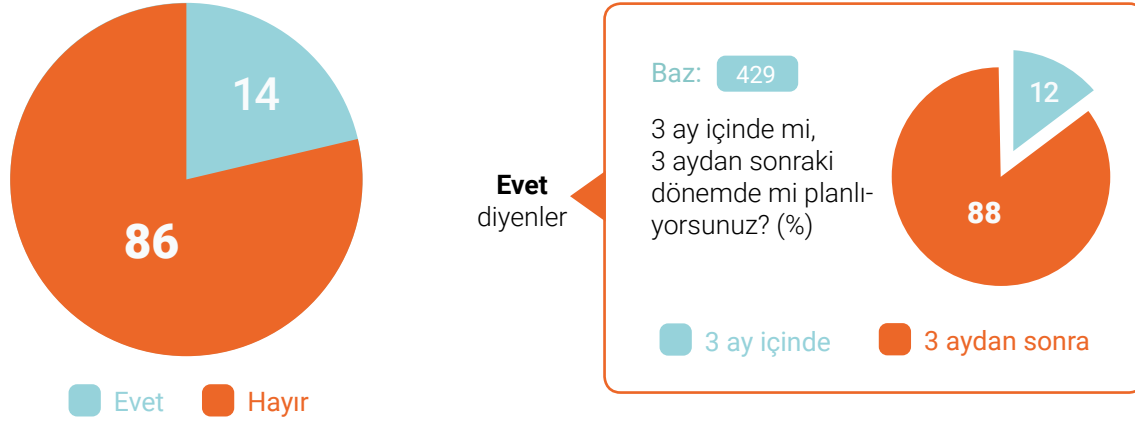


- 2021 yılının ilk çeyreğinde, çocuklu ve çocuksuz bireyler arasında tasarruf sahipliğinin bir önceki dönem ile benzer olduğu görülüyor (Çocuklu: %14 vs %14) (Çocuksız: %25 vs %26).

## YAKIN GELECEKTE TASARRUF YAPMAYI PLANLAYANLAR / ÇOCUKLU & ÇOCUKSUZ

### Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Baz: 1267 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)



### Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

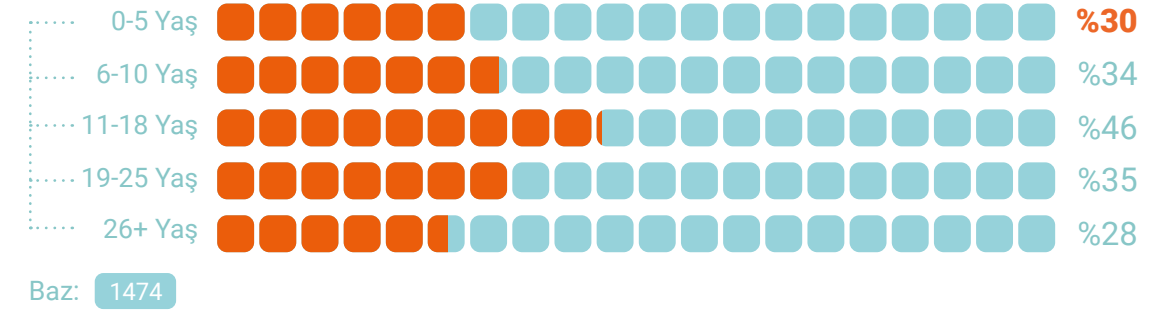
Baz: 693 Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)



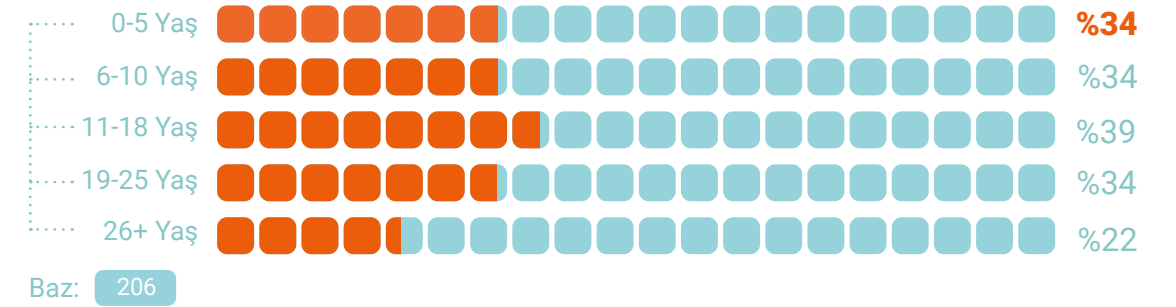
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** yakın gelecekte tasarruf yapma niyetinde 2020 3. çeyrekte beri devam eden artış eğiliminin ardından 2021 ilk çeyrek itibarıyla 2 puan düşüş bulunuyor (%36 vs %34). **Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin** tasarruf yapma niyetlerinde de 1 puanlık bir düşüş olduğu görülüyor (%46 vs %45).
- **Çocuklu bireylerden tasarruf etmeyi planlayanlar** arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bir önceki dönemden 2 puan düşük seviyede (%14 vs %12). **Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında** gelecek 3 ay içinde tasarruf planlayanların oranında ise 3 puanlık bir artış söz konusu (%16 vs %19).

## ÇOCUKLU BİREYLERDE ÇOCUK YAŞLARI

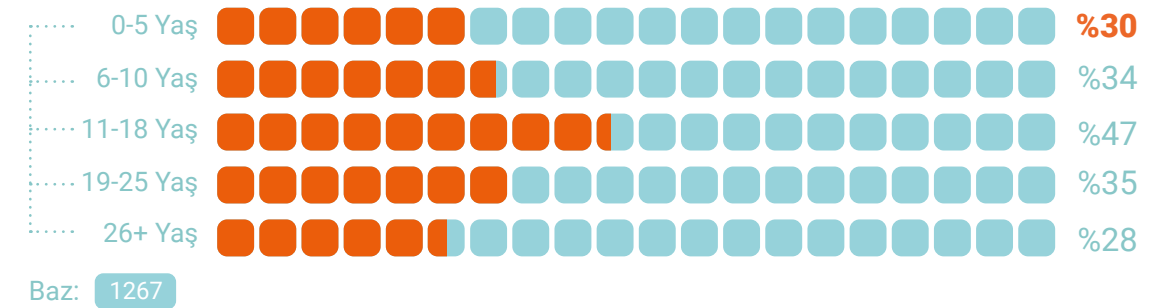
### Toplam Çocuklular



### Tasarruf Sahibi Çocuklular



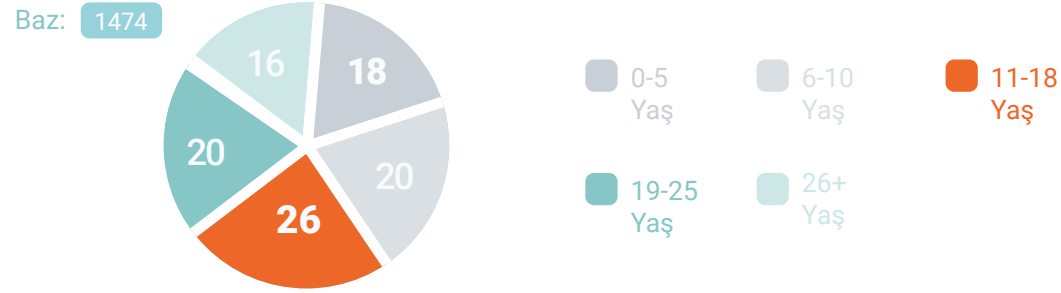
### Tasarruf Sahibi Olmayan Çocuklular



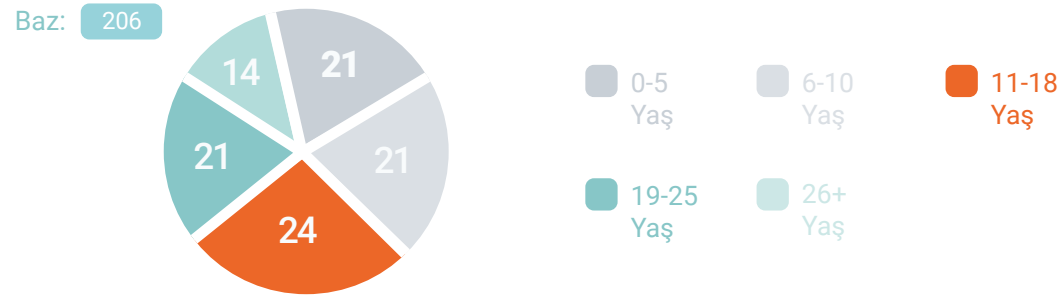
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%46). Bunu 19-25 yaş (%35) ve 6-10 yaş (%34) grupları takip ediyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş (%39) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise en büyük grubu 11-18 yaş grubu (%47) oluşturuyor.

## ÇOCUKLARIN YAŞ DAĞILIMI

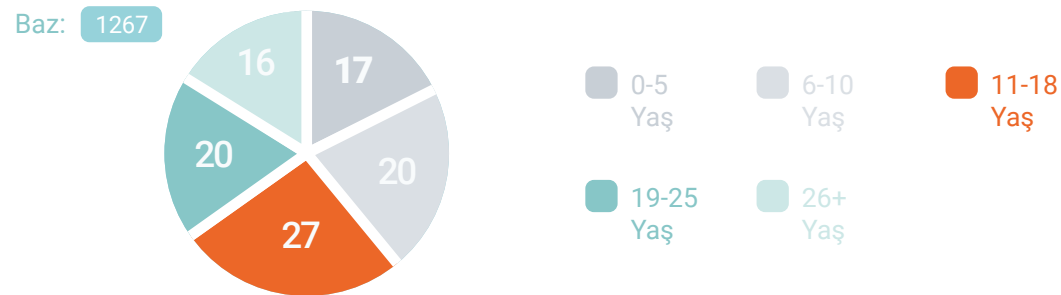
### Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı



### Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

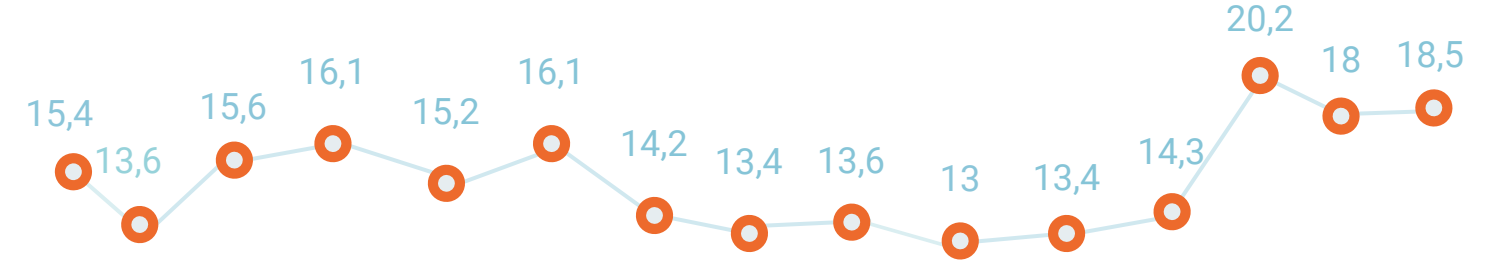


### Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı



- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuk yaş dağılımında 6-10 yaş grubunda 2 puan düşüş (%22 vs %20), 19-25 yaş grubunda ise 2 puan artış mevcut (%18 vs %20).
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** çocuk yaş gruplarının dağılımında dikkat çekici iki değişim söz konusu: 26+ yaş grubunda 5 puanlık artış (%9 vs %14), 11-18 yaş grubunda ise 7 puanlık düşüş (%31 vs %24) bulunuyor.
- **Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireyler** arasında 6-10 yaş grubu çocuk sahibi olanlarda ise 2 puanlık düşüş (%22 vs %20) olduğu görülüyor. 19-25 yaş grubunda ise 2 puan artış söz konusu (%18 vs %20).

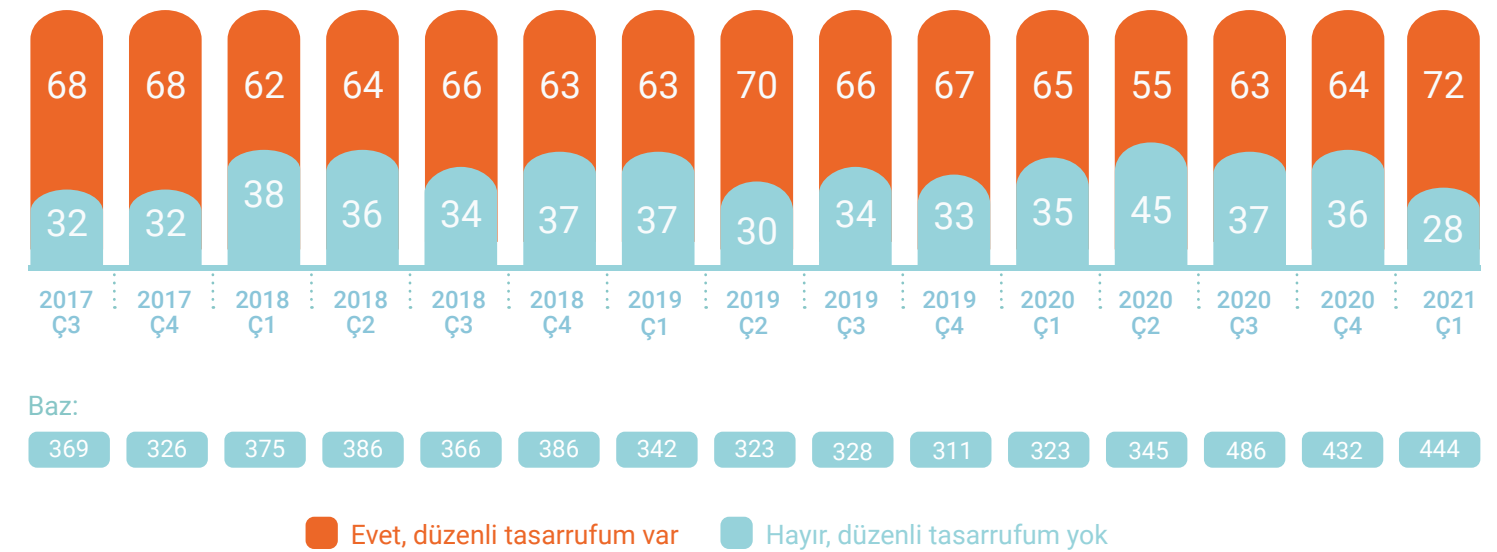
## TASARRUF YAPMAK ASLINDA BİR ALIŞKANLIK



Baz: 2403

● Genel tasarruf sahipliği (%)

### Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

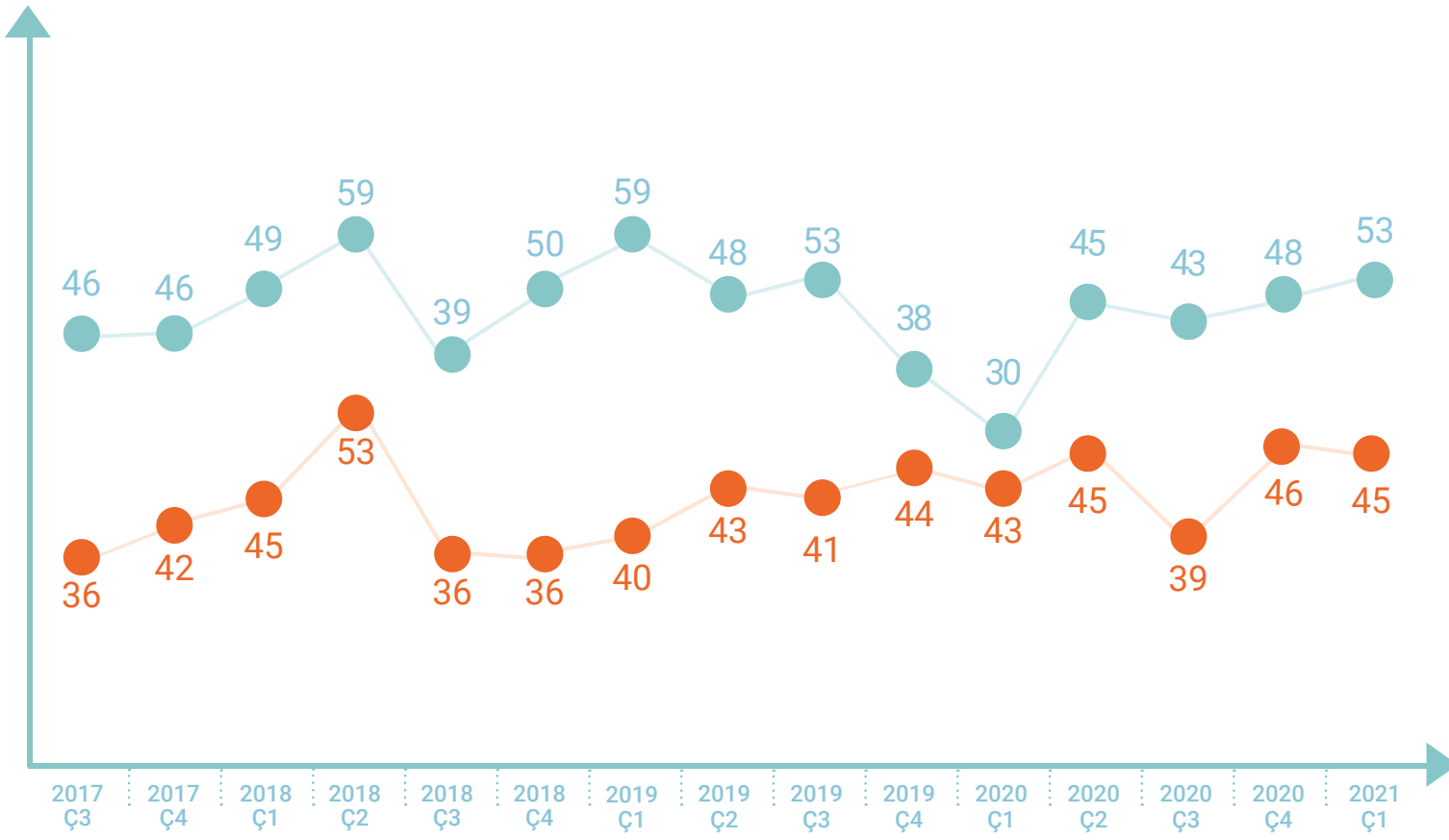


Baz: 369, 326, 375, 386, 366, 386, 342, 323, 328, 311, 323, 345, 486, 432, 444

● Evet, düzenli tasarrufum var ● Hayır, düzenli tasarrufum yok



## Düzenli Tasarruf Yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi (%)



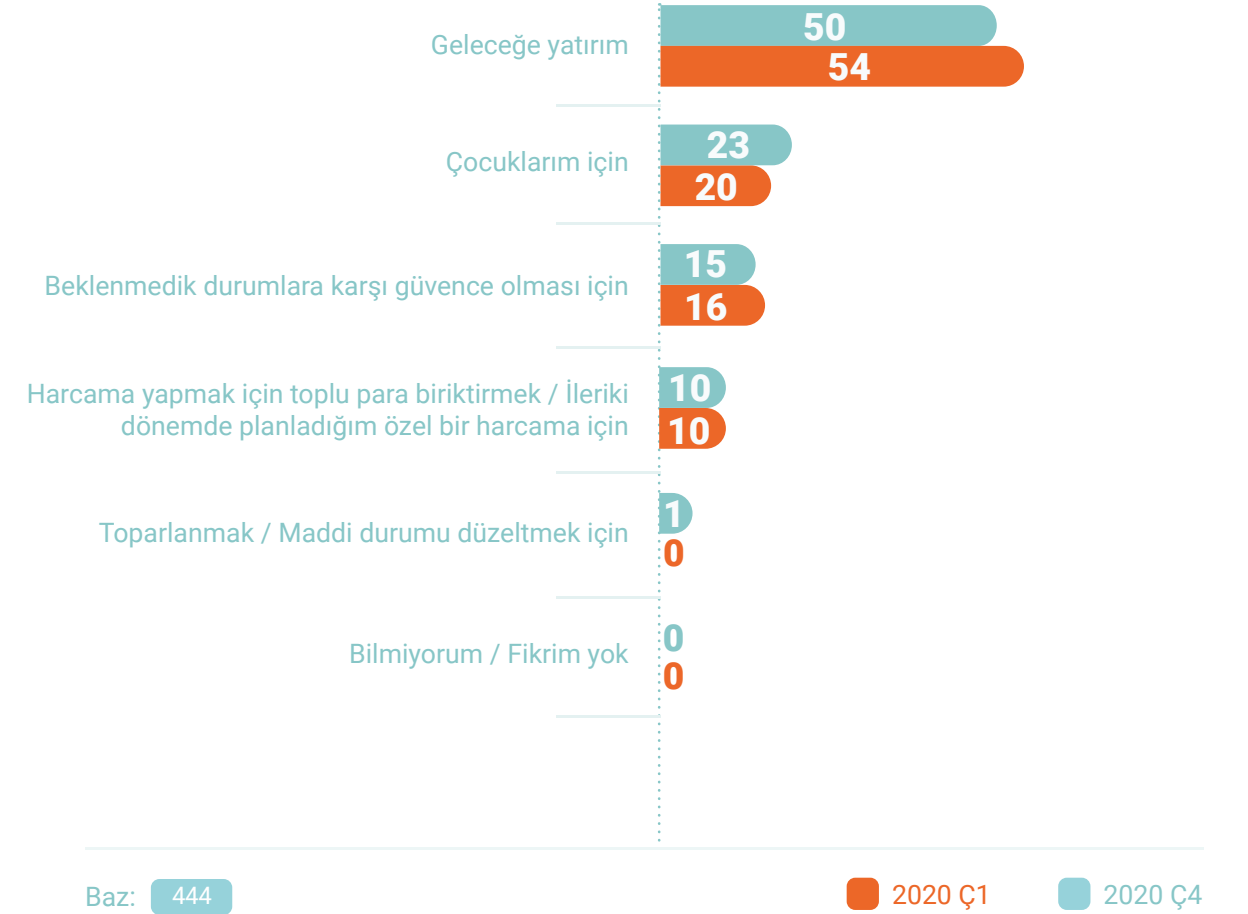
Baz:

118 104 142 138 126 143 125 97 112 102 113 154 181 155 126

- Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı (%)
- Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi (%)

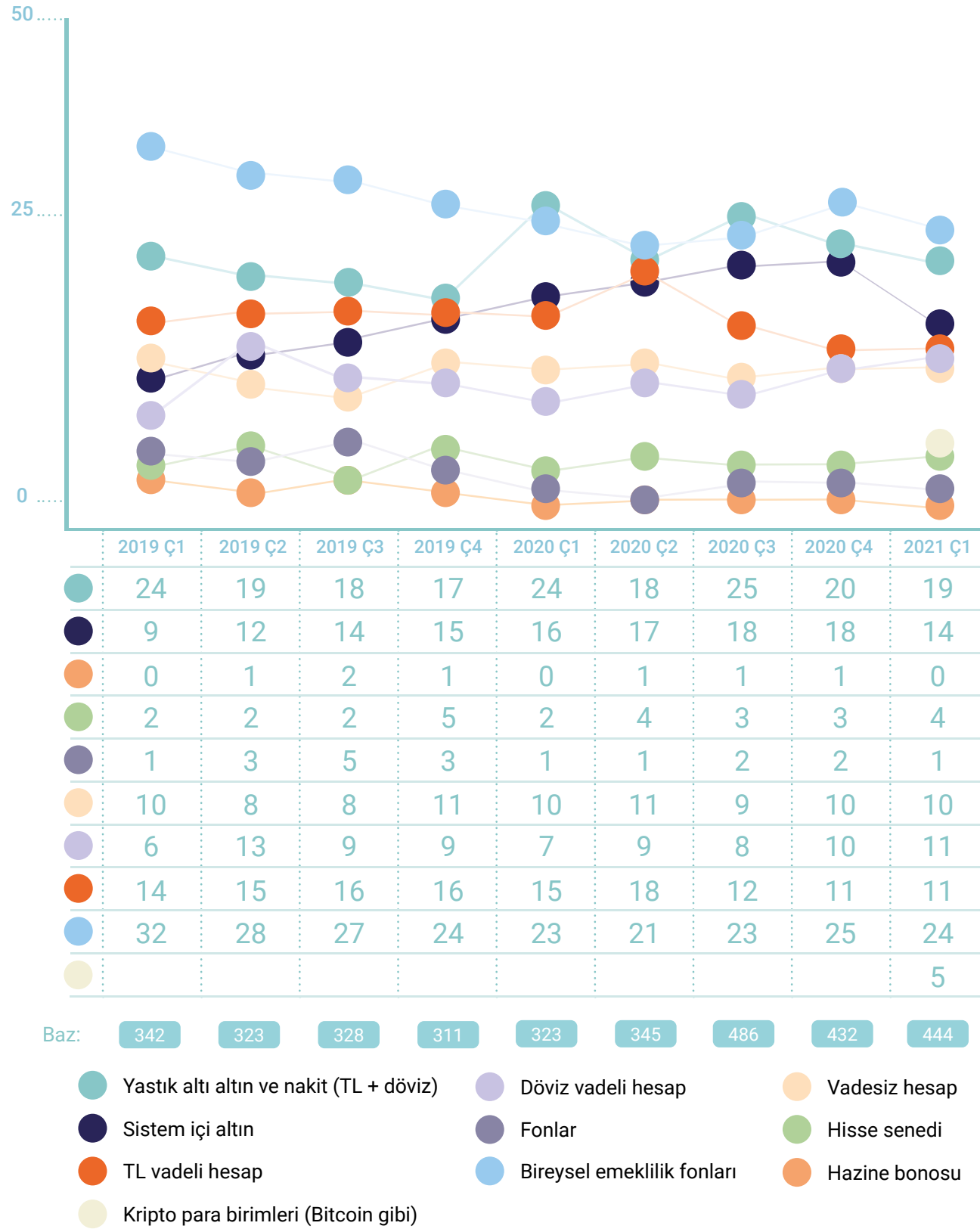
- 2021 ilk çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların oranında** bir önceki çeyreğe kıyasla 8 puanlık bir yükseliş gerçekleşmiştir (%64 vs %72). **Düzenli tasarruf yapmayanlar arasında;** 2020 dördüncü çeyrek ile kıyaslandığında, son 3 ay içinde tasarruf yapmış olanların oranı 1 puan düşerken (%46 vs %45); gelecek 3 ay içerisinde tasarruf yapmayı planlayanların oranında artış eğilimi devam etmekte olup 5 puan daha artmıştır (%48 vs %53).

## TASARRUFU OLANLARIN TASARRUF YAPMA GEREKÇELERİ



- Tasarrufu olanların birincil tasarruf yapma gerekçesi olan **"geleceğe yatırım"** unsurunda 4 puanlık artış (%50 vs %54), **"çocuklarım için"** unsurunda ise 3 puanlık bir düşüş (%23 vs %20) bulunuyor. **"Beklenmedik durumlara karşı güvence olması için"** unsurunda ise 1 puan bir artış olduğu görülmektedir (%15 vs %16).

## 2.2. Tasarruf Araçları Tercihi



**Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamı %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.**

- "Yastık altı altın ve nakit" tercihinde bir önceki döneme kıyasla 1 puan (%20 vs %19), "sistem içi altın" tercihinde ise 4 puan düşüş mevcut (%18 vs %14).

## BU DÖNEM ALTIN SEVİYELERİ ÖNCEKİ DÖNEMLE BENZER SEVİYELERDE KALMIŞTIR

%	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1
Sistem dışı ve sistem içi altın+sistem dışı nakit (TL veya döviz)	40	35	43	38	33
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	14	12	13	11	12
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	16	17	18	18	14
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	10	7	12	9	7

Baz: 323 345 486 432 444

- Sistem içi ve dışı altın ile sistem dışı nakit tercihinde 2020 son çeyrekte başlayan düşüş eğilimi devam etmektedir, 2021 yılının ilk çeyreğinde de 5 puanlık düşüş (%38 vs %33) söz konusudur.



### 2021 1. ÇEYREK SONUÇLARI

- **Tasarruf sahipliği oranı** 2021 yılının ilk çeyreğinde bir önceki dönem ile benzer seviyede olup 0,5 puan artış ile **%18,5** seviyesindedir.
- **Tasarruf sahiplerinin yaş dağılımı** incelendiğinde en dikkat çeken yaş grupları **3 puan düşüş** ile %23 seviyesine gerileyen **18-24 yaş grubu** ve **5 puan artış** ile %18'e yükselen **55+ yaş grubu**.
- **Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranında**, bir önceki döneme göre 2 puan düşüş göstererek 2020 yılının üçüncü çeyreği ile aynı seviyeye gerilemiş durumda (**%39,5 vs %37,5**). Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı geçen dönem ile aynı seviyede (%15 vs %15).
- **Çocuksuz ve çocuklu bireylerin tasarruf sahipliği oranları arasındaki fark** 2020 dördüncü çeyrek ile paralel (11 puan vs 12 puan). Çocuksuz bireylerde tasarruf etme durumu 1 puan artışla %26'ya yükselirken, çocuklu bireylerde bir önceki dönemde olduğu gibi %14 seviyesinde. Öte yandan, tasarrufu olmayan tüm bireyler arasında yakın gelecekte tasarruf yapma niyetinde olanların oranında çocuksuz bireylerde 1, çocuklu bireylerde 2 puanlık düşüş söz konusu (çocuksuz %46 vs %45; çocuklu %36 vs %34).
- **Tasarruf sahibi olanlar içerisinde düzenli tasarruf yapanların** oranında dikkat çekici bir yükseliş söz konusu, bir önceki döneme göre 8 puanlık bir artış olduğu görülüyor (%64 vs %72). Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapmayı düşünenlerin oranında ise 5 puanlık bir artış gerçekleşmiş durumda (%48 vs %53).
- Tasarruf yapma gerekçeleri arasında **«geleceğe yatırım»** unsurundaki yükseliş 2021 yılının ilk çeyreğinde de devam ediyor ve 4 puan yükselişle (%50 vs %54) ilk sıradaki yerini koruyor. Diğer unsurlar arasında en dikkat çekici değişim **“çocuklarım için”** unsurunda gözleniyor; 3 puanlık düşüş mevcut (%23 vs %20).
- **Geleceğe yatırımın alt gerekçeleri** içerisinde ilk sırada yer alan “kimseye muhtaç olmamak için” unsurunda 12 puan düşüş söz konusu (%65 vs %53). İkinci sıradaki “emekliliğimde/yaşlılığımda zor durumda kalmamak” unsuru önceki dönem ile aynı seviyede (%26 vs %26). Üçüncü sırada yer alan “ev aldım/alacağım» unsurunda 8 puanlık bir artış bulunuyor (%18 vs %26).

- **“Beklenmedik durumlara karşı”** tasarruf yapanlar içinde “ani sağlık sorunları için” unsurunda 12 puan (%33 vs %45) artış mevcut.
- **“Çocukları için tasarruf yapanların”** alt gerekçeleri arasında “çocuklarımla geleceğe yatırım” unsuru 5 puan düşerken (%58 vs %53), “çocuklarımla eğitim masrafları için” unsuru 9 puan (%56 vs %65) yükselmiş. “Çocuklarımla büyüdüğünde birikimi olsun” unsurunda 10 puanlık düşüş yaşanmış (%29 vs %19).
- **Tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında** ilk çeyrekte **“sistem içi altın”** tercihinin 4 puan düştüğünü görüyoruz (%18 vs %14).
- **Genel olarak tasarrufu olmayan bireylerin, şayet tasarrufu olsaydı tercih edecekleri araçların** başını önceki çeyreğe kıyasla 3 puan düşüş ile (%32 vs %29) ile yine **“yastık altı altın ve nakit”** çekiyor. Bunu, “sistem içi altın” takip ediyor (%31 vs %27).

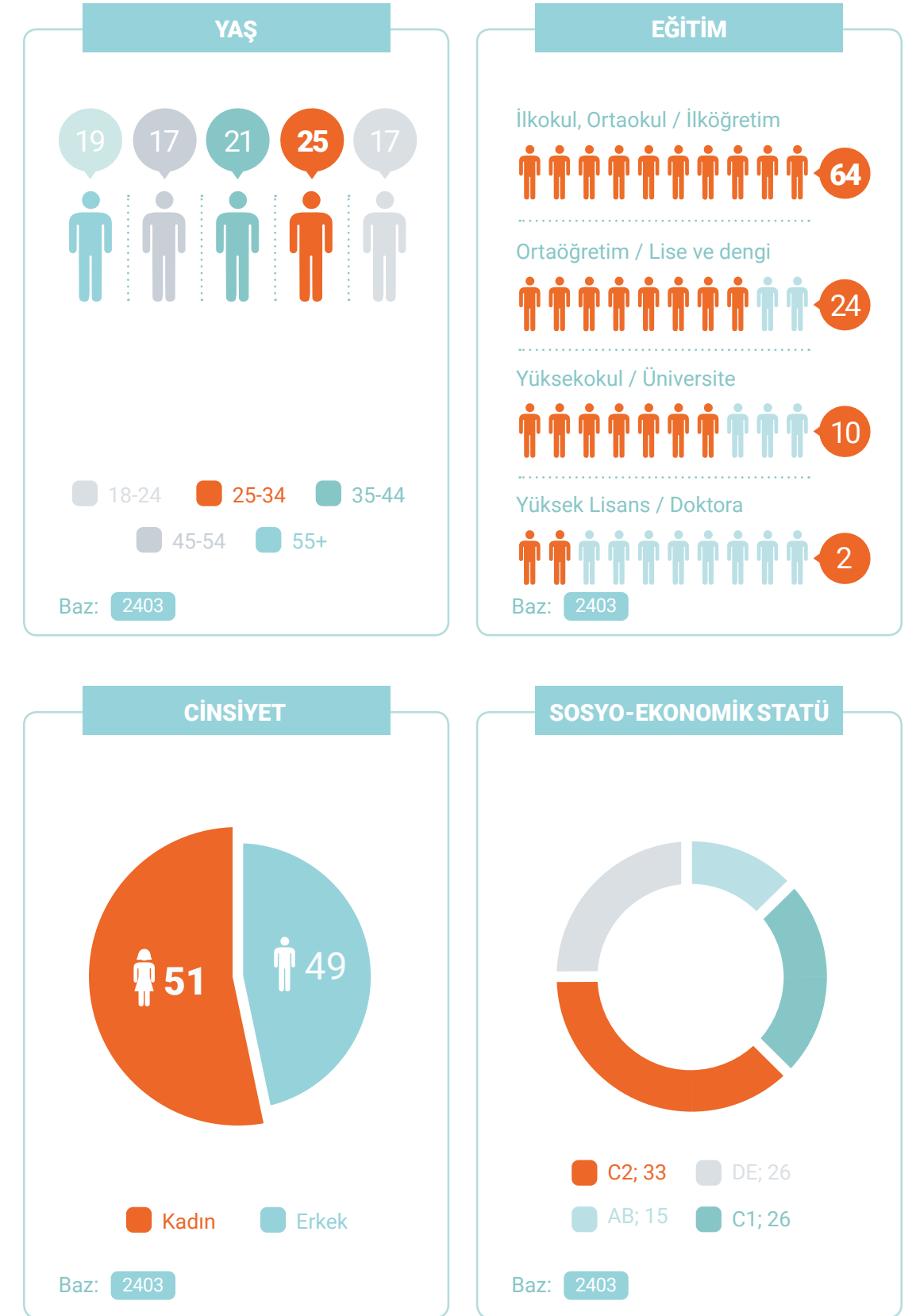
### AMAÇ VE YÖNTEM

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

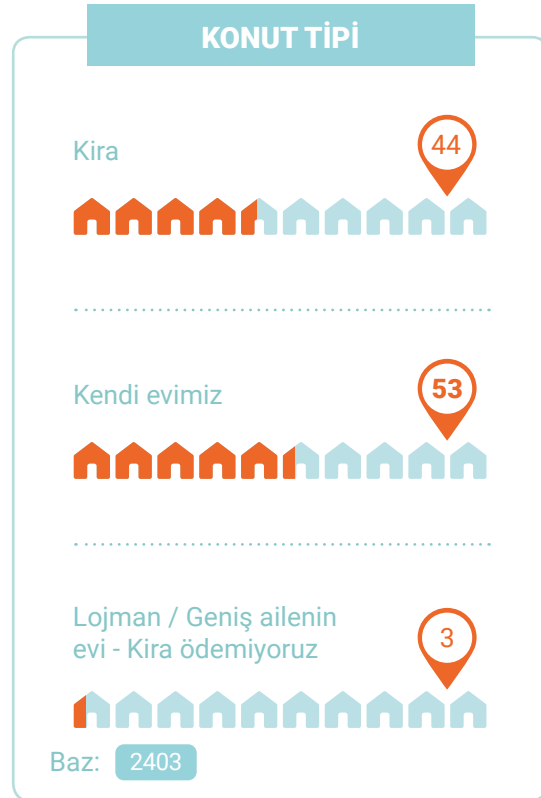
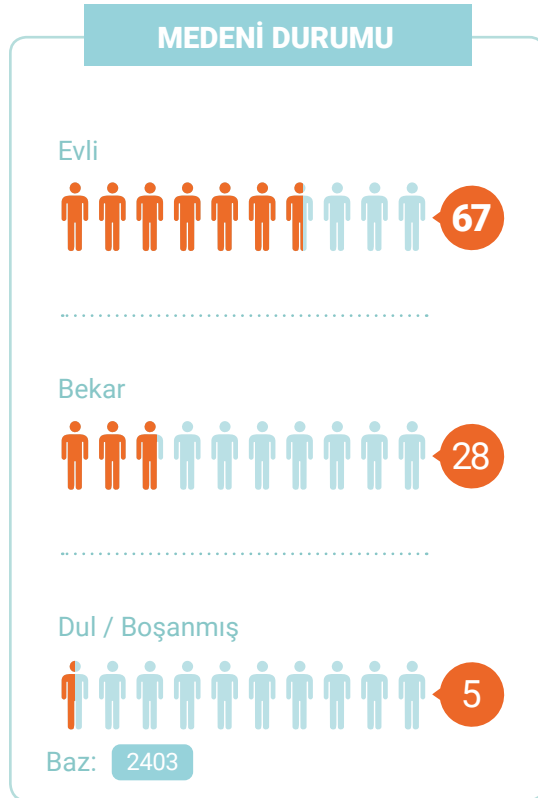
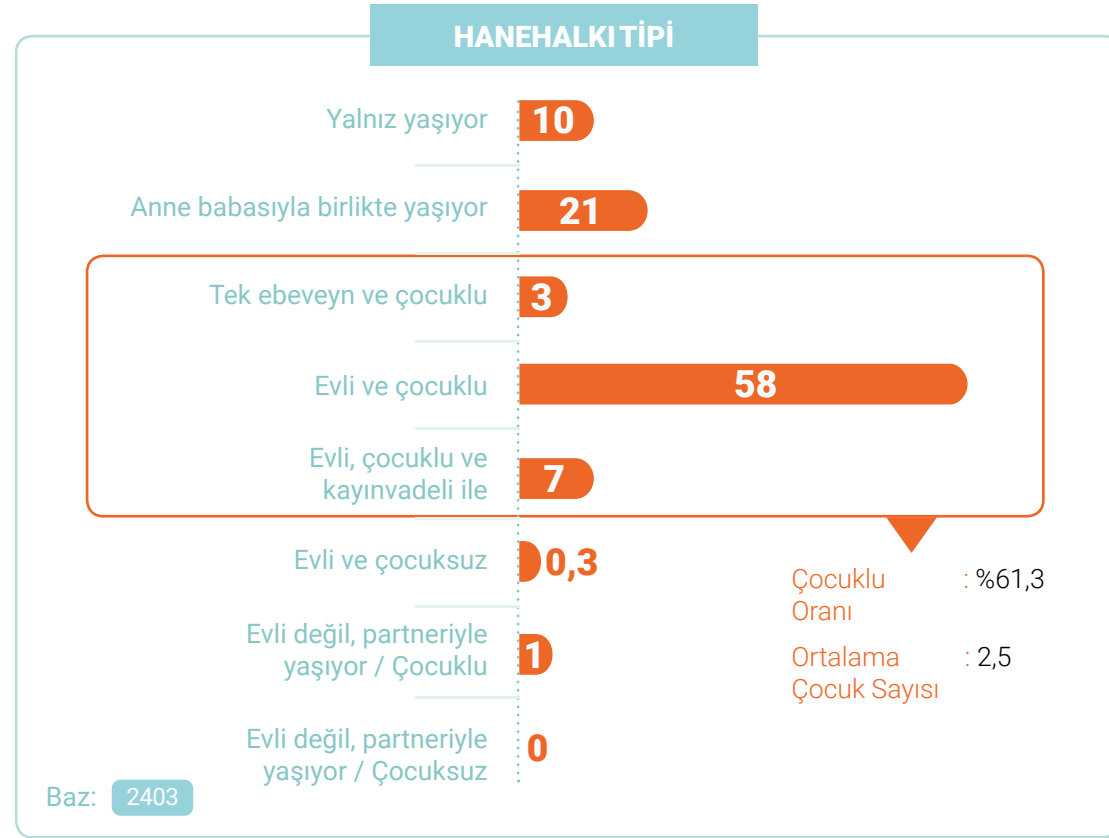
Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

### DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 1. ÇEYREK



### DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2021 1. ÇEYREK



### TANIM

Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle "sarf edilmeyen" anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanma yan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

## 4. İletişim Bilgileri

[info@tasarrufegilimleri.com](mailto:info@tasarrufegilimleri.com)

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması, ING Türkiye girişimi ile hayata geçirildi. Saha araştırması ise IPSOS tarafından yapılmaktadır.

### ÖNEMLİ AÇIKLAMA:

"Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir."

**2021**  
1. ÇEYREK RAPORU